

Skenaario 1: Uudenlaiset kasvit ja viljelyratkaisut turvemailla

Turvetuotannosta vapautuvat alueet voivat tulevaisuudessa olla kestävän maatalouden ja vihreän biotalouden kehittämiskohteita. Uudenlaisten viljelykasvien käyttö – kuten pensasmustikka, karhunvatukka, lehtikaali, karpalo ja ruusujuuri – tarjoaa mahdollisuuden hyödyntää entisiä suopohjia erikoistuotteiden viljelyyn. Kosteiden turvemaiden viljely (paludiculture) voisi tuottaa elintarvikkeita, lääkekasveja, kosmetiikan raaka-aineita ja bioenergiaa, samalla kun se auttaa säilyttämään luonnon monimuotoisuutta ja hillitsemään ilmastonmuutosta.

Viljelyinnovaatiot, kuten kompassikukka ja geeniteknologialla kehitetyt kylmänkestävät kasvilajikkeet, tukevat paikallista tuotantoa erityisesti Keski-Pohjanmaan oloissa. Ekologisesti kestävää tuotantoa tukevat myös maisemamosaiikit, joissa yhdistellään erilaisia viljelymuotoja ja maankäyttöä.

Haasteina ovat markkinoiden kehityksen hitaus, viljelyolosuhteiden säätelytarpeet sekä veden riittävyys. Lisäksi kosteaviljelykasvien kaupallinen kysyntä on vielä vähäistä. Kuitenkin kansainvälinen kiinnostus, esimerkiksi Irlannin ja Englannin markkinatutkimukset, osoittavat kasvavaa potentiaalia.

Toimenpiteinä tarvitaan:

- Tutkimusta ja pilottihankkeita sopivista kasveista ja viljelytekniikoista
- Koulutusta viljelijöille ja yhteistyötä teollisuuden kanssa
- Tuki- ja neuvontajärjestelmiä sekä yhteisiä koealoja
- Viljelijöiden ja yhteisöjen sitouttamista uudenlaiseen maankäyttöön

Skenaario tuo esiin mahdollisuuden rakentaa monipuolisempi, taloudellisesti kannattava ja ekologisesti kestävä maataloussektori Kaustisen seudulle uudenlaisten kasvien, kosteaviljelyn ja vihreän teknologian avulla. Se edustaa maaseudun vihreää siirtymää, jossa tutkimus, kumppanuudet ja tukirakenteet luovat pohjan uudelle maankäytön aikakaudelle.